

บทที่ 3 ระเบียบวชิการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาถึงบทบาทของบรรณาธิการข่าว ในการคัดเลือกรูปแบบและเนื้อหาข่าวโทรทัศน์เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยศึกษาข้อมูลจากผู้ส่งสารคือบรรณาธิการข่าวประจำวันของสถานีโทรทัศน์แม่ข่ายในกรุงเทพมหานคร คือ ช่อง 3, 5, 7, 9 และ 11 และศึกษาถึงเนื้อหาที่ปรากฏทางสถานีโทรทัศน์ทั้ง 5 ช่อง

ประชากรที่ใช้ศึกษา

1. บรรณาธิการข่าวประจำวัน ของสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3	จำนวน 2 คน
สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5	จำนวน 8 คน
สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7	จำนวน 5 คน
สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.	จำนวน 4 คน
สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11	
กรมประชาสัมพันธ์	จำนวน 5 คน

เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทของบรรณาธิการข่าวต่อการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากผู้ส่งสาร คือ บรรณาธิการข่าวประจำวันของสถานีโทรทัศน์ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบคัดเลือกขึ้นข่าวแต่ละข่าว และตัดสินใจว่าขึ้นข่าวใดเป็นข่าวหลัก และข่าวใดเป็นข่าวรอง รวมทั้งเรียงลำดับความสำคัญ of ข่าว ว่าข่าวใดควรจะอยู่ในช่วงใดของรายการ ในการศึกษาครั้งนี้ จะทำการศึกษากับบรรณาธิการข่าวประจำวันของสถานีโทรทัศน์ทั้งหมด จำนวน 24 คน

2. รายการข่าว ที่เลือกเป็นตัวแทนในการศึกษาครั้งนี้ คือ รายการข่าวภาคค่ำที่ ออกอากาศในช่วง 19.00 น. และข่าวภาค 20.00 น. ที่นำเสนอทางสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 สถานี และภาค 19.30 น., 20.00 น. และ 21.30 น. ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

การเก็บข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1. สร้างแบบสอบถาม Non Structured Interview Guideline เพื่อ ประกอบการสัมภาษณ์แบบลึก (Dept Interview) โดยแบบสอบถามนี้จะสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ว่าด้วย การศึกษาความคิดเห็นของบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3, 5, 7, 9 และ 11 ต่อการคัดเลือกข่าวโทรทัศน์เพื่อการพัฒนาประเทศ แนวทางการพิจารณาคัดเลือก และนำเสนอเนื้อหา และรูปแบบของข่าวพัฒนาของสถานีโทรทัศน์แต่ละช่อง และศึกษาถึงความคิดเห็นของบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์แต่ละช่อง ต่อทิศทาง และแนวโน้มการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง รูปแบบและการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารทางสถานีโทรทัศน์ เพื่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งแนวคำถามในแบบสอบถาม Non Structured Interview Guide ได้แก่

- 1.1 ลักษณะของข่าวโทรทัศน์ที่มีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศ
- 1.2 หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกข่าวพัฒนาควรเป็นอย่างไร
- 1.3 แนวทางในการพิจารณาคัดเลือก นำเสนอ เนื้อหาของข่าวพัฒนาทาง สถานีโทรทัศน์
- 1.4 แนวทางในการกำหนดรูปแบบของข่าวพัฒนาทางสถานีโทรทัศน์ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการพัฒนาเป็นไปในรูปแบบใดบ้าง แล้วใช้ยุทธวิธีใดเพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างไร
- 1.5 การพิจารณานำเสนอข่าวพัฒนาทางสถานีโทรทัศน์ มีอิสระเพียงใด ใน

การวางรูปแบบและเนื้อหาดังกล่าว มีปัจจัยใดบ้างเป็นตัวสนับสนุน และไม่สนับสนุนการพิจารณานำเสนอข่าวพัฒนา

- 1.6 โครงสร้างเนื้อหาข่าวในปัจจุบันมีความเหมาะสมหรือไม่
- 1.7 ข่าวพัฒนาทางสถานีโทรทัศน์ควรมีปริมาณเพิ่มขึ้นหรือไม่อย่างไร
- 1.8 แนวโน้มของรูปแบบ/เนื้อหาของข่าวพัฒนาทางสถานีโทรทัศน์ ควรมีลักษณะอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ ตลอดจนสามารถเข้าถึงและตอบสนองความต้องการของประชาชน

2. รายการข่าว เก็บตัวอย่างข่าวของสถานีโทรทัศน์แต่ละช่อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการให้สัมภาษณ์ของกองบรรณาธิการข่าวแต่ละช่อง โดยทำการเก็บตัวอย่างข่าวดังนี้

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 - วันที่ 2, 4, 6, 8, 10, 12 และ 14 ก.พ. 2536

สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 - วันที่ 11, 15, 17, 19, 21, 23 และ 25 ม.ค. 2536

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 - วันที่ 18, 20, 22, 24, 26, 28 และ 30 ม.ค. 2536

สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. - วันที่ 4, 6, 8, 10, 12, 14 และ 16 ม.ค. 2536

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ - วันที่ 1, 3, 5, 7, 9 และ 11 ก.พ. 2536

วิธีการเก็บข้อมูล

1. วิจัยเอกสาร โดยการรวบรวมค้นคว้า เอกสาร หนังสือ รายงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์วิจัยให้เป็นไปอย่างมีระบบ แบบแผน หลักฐานอ้างอิงได้

2. วิจัยภาคสนาม เป็นการดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Dept Interview) และเก็บข้อมูลรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3, 5, 7, 9 และ 11

2.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกได้สัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวประจำวันผู้มีบทบาทในการคัดเลือกข่าวทุกคน ทางสถานีโทรทัศน์ทั้ง 5 ช่อง ซึ่งประกอบด้วย ช่อง 3 จำนวน 2 คน, ช่อง 5 จำนวน 8 คน, ช่อง 7 จำนวน 5 คน, ช่อง 9 จำนวน 4 คน และ ช่อง 11 จำนวน 5 คน รวม 24 คน

2.2 บันทึกรายการข่าวประจำวันของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 5 ช่อง ในวันที่กำหนดไว้ในการเก็บตัวอย่างข่าว

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สรุปประเด็นการสัมภาษณ์ตามแนวทางวัตถุประสงค์
2. วิเคราะห์ตัวอย่างข่าวพัฒนาจากสถานีโทรทัศน์แต่ละช่อง เพื่อเปรียบเทียบกับ การให้สัมภาษณ์ของบรรณาธิการข่าวว่าเป็นไปตามนโยบายการคัดเลือก รูปแบบ เนื้อหาข่าว สารทางสถานีโทรทัศน์หรือไม่ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาประเทศ แนวคิดของข่าวพัฒนาของ Hester หรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย